

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань
здобувачів

*для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»*

Кропивницький, 2021 р.

Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань
здобувачів

*для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»*

Затверджено на засіданні кафедри
«Аудит, облік та оподаткування»
протокол № 2
від «03» 09 2021 р.

Кропивницький, 2021 р.

Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань здобувачів з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування» / Укл. к.е.н., доц. Лисенко А. М. – Кропивницький: ЦНТУ, 2021. 20 с.

Рецензент – к.е.н., доцент, завідувач кафедри «Аудит, облік та оподаткування» Магопець О.А.

Методичні рекомендації визначають перелік завдань, організаційні аспекти процесу виконання здобувачами самостійної роботи.

Вступ.....	5
1. Назва, зміст, обсяг завдань та критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи здобувачів.....	7
2. Організація процесу виконання та рекомендації по оформленню робіт.....	15
3. Список рекомендованої літератури для підготовки завдань.	17

ВСТУП

Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування – один з динамічних напрямів прикладного спрямування, який поєднує сучасні наукові підходи та інструментарій при плануванні аудиту, оцінці ризиків в сфері аудиту та оподаткування, визначенні податкового навантаження, плануванні обсягу податкових платежів суб'єктів господарювання за основними видами податків, які існують в Україні, прогнозуванні податкових надходжень бюджету.

Кваліфікований доктор філософії з ОНП «Облік і оподаткування», який використовує методологію та методику прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування у науково-практичній площині, повинен вміло використовувати знання з податкової політики та управління оподаткуванням, інформаційних технологій в науковій діяльності, податкового контролю, організації та методики аудиту, знати методи економічних та статистичних досліджень, концепції і парадигми розвитку теорії і методології бухгалтерського обліку, добре володіти комп'ютерною технікою (для здійснення розрахункових процедур).

У межах курсу здобувачі: формують особисті та професійні уміння та навички з прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування; поєднуючи загальнонаукові та емпіричні методичні прийоми, оволодівають навичками здійснення розрахунково-аналітичних процедур; розвивають творче мислення та системний підхід до вирішення поставлених завдань, уміння застосовувати набуті теоретичні знання в практичній площині.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» є формування у здобувачів системи знань, необхідних для оволодіння теоретико-методологічними засадами та інструментарієм прогнозування і планування, розробки податкових планів (прогнозів) на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях, планування аудиту, формування умінь щодо застосування набутих знань при виконанні дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії та у науково-практичній площині.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку здобувачів та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці;
- теоретична підготовка здобувачів з питань еволюції знань, змісту та ролі економічної науки у вирішенні суспільних завдань, засвоєння ними базових методологічних основ прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування;
- формування у здобувачів навичок з планування аудиту, податкового планування на підприємстві, прогнозування податкових надходжень до бюджету, виконання розрахункових процедур.

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням презентацій у поєднанні із практичними заняттями. Формат очний (offline / Face to face), у період дії карантинних обмежень – дистанційний (online).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- методологію розробки стратегії й плану аудиту, способи ідентифікації, оцінювання та мінімізації ризиків в сфері аудиту та оподаткування;
- особливості організації податкового планування та прогнозування на рівні суб'єктів господарювання та органів Державної податкової служби, основоположні підходи щодо здійснення процесу планування очікуваних податкових надходжень органами Державної податкової служби України;

- методи податкового планування, методику розрахунку показників податкового навантаження на суб'єкт господарювання та умови, що забезпечують альтернативність податкового планування;

вміти:

- виокремлювати важливі ділянки аудиту, своєчасно виявляти потенційні проблеми, належно організовувати аудиторську перевірку й управляти завданнями з аудиту з метою його ефективного та кваліфікованого виконання;

- обґрунтовано обирати методи податкового планування, виконувати розрахунки очікуваного обсягу податкових платежів суб'єкта господарювання (у т.ч. за окремими видами податків та зборів);

- ідентифікувати та оцінювати ризики в сфері аудиту та оподаткування, здійснювати оцінку ефективності податкового планування на мікро- та макрорівнях;

- узагальнювати результати досліджень та розробляти на основі цього економічно обґрунтовані висновки, оприлюднювати їх результати та упроваджувати їх у практичній площині;

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;

- взаємодіяти в економічному середовищі.

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період – комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотериторіальному національному технічному університеті здобувачі, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору; Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	26
практичні заняття	13
самостійна робота	51
Всього	90

Вивчення курсу складається з теоретичної роботи (засвоєння змісту лекційних тем), практичної роботи (проведення практичних занять), самостійної роботи (підготовки до практичних занять, заліку, написання рефератів та підготовки презентацій, доповідей на основі аналізу наукових статей та інших літературних джерел, вивчення законодавчих і нормативних документів).

Робочою програмою та навчальним планом передбачається використати 51 год. навчального навантаження під самостійну роботу здобувачів. Перелік тем та питань, що виносяться на самостійний розгляд, дають можливість глибше зрозуміти теоретико-методологічні та практичні аспекти методології та методики прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування.

1. НАЗВА, ЗМІСТ, ОБСЯГ ЗАВДАНЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Самостійна робота та ІНДЗ здобувача включає: виконання розрахункового завдання; підготовку реферату, презентації; виступ з доповіддю, для здобувачів заочної форми навчання - виконання контрольної роботи.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ		
1	Тема 1. Поняття та основні складові компоненти методології та методики прогнозування та планування.	4
2	Тема 2. Основні теоретико-методологічні аспекти планування діяльності в сфері аудиту.	4
3	Тема 3. Сутність, мета, об'єкти, суб'єкти, основні завдання та принципи планування й прогнозування в сфері оподаткування.	4
4	Тема 4. Види податкового планування та фактори, що здійснюють вплив на якість планів та прогнозів у сфері аудиту та оподаткування.	4
5	Тема 5. Організація податкового планування на підприємстві та особливості формування розрахункової бази податкових надходжень територіальними органами Державної податкової служби України.	5
6	Тема 6. Методи податкового планування та прогнозування й умови, що забезпечують їх альтернативність.	5
	Разом ЗМ 1	26
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ		
1	Тема 7. Загальний план аудиту, планування праці і заробітної плати, доходів та витрат суб'єктів аудиторської діяльності.	3
2	Тема 8. Планування конкретної аудиторської перевірки: обґрунтування необхідності, фактори впливу, програма аудиту.	3
3	Тема 9. Стратегічне, поточне та оперативне податкове планування на підприємстві.	4
4	Тема 10. Особливості планування податків на підприємстві та узагальнення інформації про очікувані розміри його податкових платежів.	4
5	Тема 11. Методика розрахунку показників податкового навантаження та оцінка ефективності податкового планування суб'єкта господарювання.	4
6	Тема 12. Основоположні підходи у визначенні очікуваних податкових надходжень органами ДПС України.	4
7	Тема 13. Ризики в сфері аудиту та оподаткування: їх урахування в процесі планування та прогнозування й напрями мінімізації.	3
12	Разом ЗМ 2	25
13	Разом	51

Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання для здобувачів денної форми навчання

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання є методом закріплення навичок науково-дослідної роботи, в процесі якої здобувач має самостійно працювати з економічною літературою, науковими публікаціями вітчизняних та зарубіжних вчених, використовувати законодавчу та нормативно-правову базу, дані офіційних сайтів мережі Інтернет, аналізувати статистичні дані, узагальнювати отриману інформацію та логічно викладати свої думки з приводу того чи іншого питання.

Для виконання індивідуальної роботи здобувач вивчає та опрацьовує основну і додаткову літературу, законодавчі й нормативні документи, виконує практичні завдання.

Протягом семестру кожен здобувач денної форми навчання виконує реферативні роботи та презентації, готує доповіді:

№ теми заняття	Тема презентації, реферату, доповіді
<i>Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ</i>	
1	Підготувати реферат на тему «Прогнозування та планування соціально-економічних явищ як інструменти обґрунтування управлінських рішень» (л)
	Підготувати презентацію на тему «Методологія, методика, методи прогнозування та планування» (п/з)
2	Підготувати реферат на тему «Нормативно-правове регулювання та планування аудиторської діяльності в Україні та інших країнах світу» (л)
	Підготувати презентації на теми: - МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності»; - МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту» (п/з)
3	Підготувати реферат на тему «Ресурсно-нормативний підхід та механізм розробки податкових нормативів» (л)
	Підготувати презентацію на тему «Сутність та принципи планування податкових надходжень у відповідності із ресурсно-нормативним підходом» (п/з)
4	Підготувати реферат на тему «Оцінка регулюючого впливу системи оподаткування на економічні процеси» (л)
	Підготувати презентації на теми: - «Вибір форми здійснення підприємницької діяльності як елемент податкового планування»; - «Вибір місця здійснення діяльності, основних напрямків діяльності, визначення складу засновників та часток акціонерного капіталу, інші фактори, що здійснюють вплив на податкові зобов'язання» (п/з)
5	Підготувати реферати на теми: - «Використання кривої Лаффера при дослідженні процесів розвитку економіки України»; - «Аналогові моделі та їх використання в сфері оподаткування» (л)
	Підготувати презентації на теми: - «Моделювання параметрів взаємодії податкової системи з економічним середовищем»; - «Економетричні (статистичні) методи оцінки ефективності фіскальної політики» (п/з)

6	Підготувати реферати на теми: - «Використання спеціальних податкових режимів як елемент податкового планування»; - «Використання податкових пільг та звільнень від сплати податків суб'єктами господарювання як елемент податкового планування» (л)
	Підготувати презентації на теми: - «Основи управління податками на підприємствах та в організаціях»; - «Роль та значення судової практики в податковому плануванні»; - «Ухилення від сплати податків: моделювання вибору та дій економічного суб'єкта» (п/з)
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ	
7	Підготувати реферат на тему «Планування фінансових результатів суб'єктів аудиторської діяльності» (л)
	Підготувати презентацію на тему «Структуруючі складові планування та прогнозування діяльності аудиторської фірми» (п/з)
8	Розробити програми аудиту необоротних активів, оборотних активів, власного капіталу, зобов'язань (л)
	Розробити програми аудиту доходів, витрат та фінансових результатів (п/з)
9	Підготувати реферат на тему «Застосування автоматних моделей для прогнозування податкових надходжень» (л)
	Підготувати презентацію на тему «Методи направленої та ненаправленої пошуку, їх застосування у сфері моделювання податкових платежів» (п/з)
10	Підготувати реферат на тему «Використання прогалин у законодавстві суб'єктами господарювання як елемент податкового планування» (л)
	Підготувати презентації на теми: - «Облікова політика підприємства як елемент податкового планування»; - «Вплив податків на фінансову безпеку підприємств» (п/з)
11	Підготувати реферат на тему «Напрямки зниження податкового навантаження» (л)
12	Підготувати реферат на тему «Аналіз можливих методів моделювання та прогнозування податкової бази» (л)
	Підготувати презентації на теми: - «Методи прогнозування податкової бази, що використовуються органами ДФС»; - «Дослідження впливу зниження податкових ставок на бюджетні надходження за допомогою імітаційного моделювання»; - «Оцінка порядку розрахунку резервів поповнення бюджету за рахунок доведення податкового навантаження до середньогалузевого показника» (п/з)
13	Підготувати реферати на теми: - «Технологія розробки управлінських рішень в сфері оподаткування з урахуванням ризику»; - «Моделі і методи обґрунтування господарських рішень в умовах ризику» (л)
	Підготувати презентації на теми: - «Методи аналізу господарського ризику»; - «Урахування факторів ризику в процесі забезпечення податкової безпеки підприємства» (п/з)

Захист роботи відбувається у формі виступу здобувача по змісту роботи та відповіді на питання, поставлені викладачем (аудиторією). Відповіді на зауваження керівника та додаткові запитання допомагають більш об'єктивно оцінити глибину знань, ступінь теоретичної та практичної підготовки здобувача. При виставленні оцінки враховується науковий підхід до виконання роботи, якість її виконання та оформлення, змістовність доповіді і відповідей на поставлені запитання.

Варіанти контрольних завдань

Варіант 1

1. Методологія, методика, метод: сутність понять.
2. Види планів та узагальнена схема організації планування в сфері аудиту.
3. Зміст податкового прогнозування та концептуальні підходи до визначення сутності податкового планування.
4. Класифікація методів, які використовуються у процесі податкового планування.
5. Визначення аудиторського ризику та його оцінювання.
6. Задача:

Прибуток підприємства до оподаткування у першому році (y_0) склав 38,2 тис. грн. На основі дослідження динаміки змін показника за 10 років встановлено, що середній абсолютний приріст його значень впродовж періоду (Δy) склав 1,4. Побудувати формулу для розрахунку прогнозованої величини прибутку до оподаткування за середнім абсолютним приростом на наступні роки, визначити очікуване значення показника на 11-й, 12-й та 13-й роки.

Варіант 2

1. Зміст й основні складові компоненти методології та поняття методики прогнозування і планування.
2. Етапи планування аудиту.
3. Структурно-логічна схема планування податкових платежів, алгоритм податкового планування та прогнозування.
4. Загальні методи планування.
5. Урахування ризиків в процесі планування та прогнозування в сфері аудиту та оподаткування й напрями їх мінімізації.
6. Задача:

Прибуток підприємства до оподаткування у першому році (y_0) склав 108,4 тис. грн. На основі дослідження динаміки змін показника за 10 років встановлено, що середній темп росту його значень впродовж періоду (K) склав 1,01. Побудувати формулу для розрахунку прогнозованої величини прибутку до оподаткування за середнім темпом росту на наступні роки, визначити очікуване значення показника на 11-й, 12-й та 13-й роки.

Варіант 3

1. Узагальнена класифікація методів наукового пізнання, які можуть бути застосовані у процесі прогнозування та планування.
2. Нормативно-правове регулювання, методи та основні переваги планування діяльності в сфері аудиту.
3. Мета, об'єкти та суб'єкти податкового планування та прогнозування.
4. Спеціальні методи податкового планування.
5. Поняття оперативного податкового планування та сфера його застосування.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	4126	4128
2.	Виручка (нетто) від продажу товарів (продукції, робіт, послуг)	9812	9819

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на доходи підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 4

1. Основні завдання та принципи планування й прогнозування в сфері оподаткування.
2. Загальний план аудиту.
3. Класифікація методів, які використовуються у процесі податкового планування та прогнозування.
4. Особливості планування податків на підприємстві.
5. Фактори, що здійснюють вплив на якість планів та прогнозів у сфері аудиту та оподаткування.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	962	984
2.	Середньорічна вартість валюти балансу	2131	2138

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на фінансові ресурси підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 5

1. Зміст та структуроутворюючі складові планування праці і заробітної плати суб'єктами аудиторської діяльності.
2. Класифікація видів податкового планування.
3. Основні недоліки сучасного прогнозування та планування в сфері аудиту та оподаткування та напрями їх вдосконалення.
4. Планування податку на прибуток підприємства.
5. Узагальнення інформації про очікувані розміри податкових платежів підприємства.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	1012	1024
2.	Середньорічна вартість власного капіталу	2864	2874

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на власний капітал підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 6

1. Планування кількості персоналу та фонду заробітної плати суб'єктів аудиторської діяльності.
2. Загальні методи прогнозування та планування.
3. Організація та рівні податкового планування на підприємстві.
4. Сутність поняття «податкове навантаження», методика розрахунку часткових та узагальнюючих показників податкового навантаження на підприємство.
5. Планування податку на додану вартість на підприємстві.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	1242	1254
2.	Прибуток до оподаткування	2114	2182

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на прибуток до оподаткування. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 7

1. Етапи податкового планування та механізм реалізації податкових планів.
2. Особливості розробки плану доходів та витрат суб'єктів аудиторської діяльності.
3. Узагальнення результатів планування податків у фінансовому плані підприємства.
4. Оцінка ефективності податкового планування суб'єкта господарювання.
5. Поняття стратегічного податкового планування, його мета, завдання та принципи на мікрорівні.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	6142	6149
2.	Чистий прибуток	9820	9930

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на чистий прибуток підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 8

1. Програма аудиту та її об'єкти.
2. Регламент взаємодії підрозділів державної податкової служби при визначенні розрахункової бази надходжень до бюджетів усіх рівнів та особливості формування складових алгоритму розрахунку бази очікуваних надходжень за видами податків (зборів, платежів) (на прикладі окремих видів).
3. Спеціальні методи податкового планування.
4. Загальні методологічні підходи щодо здійснення розрахунку бази оподаткування на рівні ДПС.
5. Поняття податкових ризиків, методи їх визначення та класифікація.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та	346	348

	зборів		
2.	Виручка (нетто) від продажу товарів (продукції, робіт, послуг)	812	819

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на доходи підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 9

1. Фактори, які здійснюють вплив на формування плану аудиторської перевірки.
2. Умови, що забезпечують альтернативність податкового планування та прогнозування.
3. Етапи розробки стратегії податкових платежів на підприємстві.
4. Методика розрахунку показників податкового навантаження.
5. Складові алгоритму розрахунку бази очікуваних надходжень.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	1611	1621
2.	Прибуток до оподаткування	2384	2482

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на прибуток до оподаткування. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Варіант 10

1. Обґрунтування необхідності та мета планування конкретної аудиторської перевірки.
2. Особливості формування розрахункової бази податкових надходжень територіальними органами Державної податкової служби України.
3. Сутність, об'єкт та суб'єкти поточного податкового планування.
4. Оцінка ефективності податкового планування суб'єкта господарювання.
5. Види планів та узагальнена схема організації планування в сфері аудиту.
6. Задача:

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	1222	1224
2.	Середньорічна вартість власного капіталу	2984	2989

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на власний капітал підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

Критерії оцінювання:

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування»

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ЗК1	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	ЗК2	100
6	6	6	6	6	6	14	6	6	6	6	6	6	6	8	
ЗМ1 - 50							ЗМ2 - 50								

Примітка: T1, T2,...,T14 – тема програми; ЗК1, ЗК2 – підсумковий змістовий контроль; ЗМ1, ЗМ2 – змістові модулі 1, 2.

Для зручності розрахунку спочатку бали визначаються за кожним видом робіт за 5-ти бальною шкалою, після чого визначається середнє значення балу, виходячи з сукупності видів робіт. Таким чином, максимальне середнє значення сукупного балу буде рівним «5». Після цього значенню «5» привласнюється відповідний максимальний бал теми (див. таблицю вище) та здійснюється пропорційний розрахунок.

Самостійна робота здобувачів складається з підготовки рефератів та презентацій з відповідних тем, виходячи з розробленого викладачем переліку. Критерії оцінювання:

5 балів – здобувач готує реферат/презентацію, в якому/якій аргументовано, вичерпно, змістовно розкриває обрану тематику, дає чіткі відповіді на запитання, поставлені викладачем та аудиторією, при цьому вільно володіє економічними категоріями, реферат/презентація готується у повній відповідності з правилами до їх оформлення;

4 бали – здобувач готує реферат/презентацію, в якому/якій у достатній мірі розкриває обрану тему, дає відповіді на запитання, поставлені викладачем та аудиторією, але допускає незначні неточності у викладі організаційно – методичних підходів та дотриманні вимог до оформлення;

3 бали – здобувач готує реферат/презентацію, в якому/якій загалом правильно розкриває обрану тему, але допускає неточності у визначенні змісту окремих економічних категорій і викладі організаційно – методичних підходів, мають місце суттєві погіршення у дотриманні вимог до оформлення;

0 балів – здобувач допускає істотні помилки при розкритті теми реферату/презентації, не використовує необхідні джерела.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ОФОРМЛЕННЮ РОБІТ

Процес виконання письмової роботи передбачає такі етапи та процедури:

- вибір теми роботи;
- розробка плану роботи;
- огляд літератури та нормативно-правових документів за темою дослідження;
- виконання роботи відповідно до вимог та рекомендацій;
- оформлення та захист роботи.

Письмову роботу виконують на підставі опрацювання літературних джерел (підручників, навчальних посібників, періодичної преси).

Першим етапом підготовки письмової роботи є вибір теми. Орієнтовна тематика розробляється викладачем (див. розділ 1 методичних вказівок). Здобувач має право самостійно обрати тему роботи зі списку рекомендованих. За узгодженням з керівником роботи здобувач може запропонувати тему, яка не увійшла в запропонований перелік, а також частково змінити назву теми, обґрунтувавши доцільність цього.

Обрана тема письмової роботи повинна бути актуальною, мати важливе наукове та практичне значення.

Структурна побудова письмової роботи є типовою для ділових документів подібного виду і включає складові, розміщені у відповідній послідовності:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел.

Загальний обсяг письмової роботи не повинен перевищувати 15 сторінок.

У вступі розкривається сутність проблеми та її актуальність.

В основній частині роботи розкриваються питання у відповідності зі змістом роботи (2 – 5 питань).

Висновки повинні бути чіткими та змістовними.

Список використаних джерел повинен нараховувати не менше 5 найменувань.

Письмова робота повинна бути представлена у вигляді друку на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4.

Текст роботи друкують, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

Нумерацію сторінок, розділів, рисунків, формул зазначають арабськими цифрами без знака №. Нумерація сторінок тексту роботи починається з титульного аркуша, номер на якому не ставлять. Виставлення номера сторінки у правому верхньому куті.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно у межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера питання і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер ілюстрації, її назву та умовні позначення розміщують послідовно під ілюстрацією.

Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації. У тому місці роботи, де необхідно вказати на ілюстрацію, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 2.3)», або звороту типу «... як видно з рис. 2.3».

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера питання і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.3» (третя таблиця першого питання). При

перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами друкують слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.3».

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і пишуть симетрично до тексту. Назву і слово «таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці не включають.

Формули в роботі нумерують у межах питання. Номер формули складається з номера питання і порядкового номера формули у розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул друкують біля правого поля аркуша на рівні формули у круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів необхідно подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший ряд пояснення починають із слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули слід виділяти з тексту вільним рядком.

Посилання у тексті роботи на список використаних джерел слід зазначати з урахуванням порядкового номера джерела за переліком використаних джерел, а також сторінки, на якій розміщена необхідна інформація. Наприклад: [5, стор. 28] - п'яте джерело у переліку, сторінка 28 згаданого джерела.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку і розміщується після висновків.

При підготовці презентацій застосовують типові програми для підготовки слайдів. Перший слайд має бути титульним (із зазначенням назви університету, кафедри, спеціальності, ОНП, назви теми, ПБ та групи здобувача). Кількість слайдів не повинна перевищувати 20. Інформацію слід подавати структуровано у придатній для сприйняття формі.

Захист робіт відбувається у формі виступу здобувача по змісту роботи та відповіді на питання, поставлені викладачем (аудиторією). Відповіді на зауваження керівника та додаткові запитання допомагають більш об'єктивно оцінити глибину знань, ступінь теоретичної та практичної підготовки здобувача. При виставленні оцінки враховується науковий підхід до виконання роботи, якість її виконання та оформлення, змістовність доповіді і відповідей на поставлені запитання. Критерії оцінювання робіт за видами представлені у розділі 1 даних методичних вказівок.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЗАВДАНЬ

Основна

1. Аудит: методика і організація : навч. посібник / Н.І. Гордієнко, О.В. Харламова, Ю.І. Мізік, О.О. Конопліна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 319 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141489401.pdf>.
2. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12559.pdf>.
3. Іванов Ю.Б. Проблеми податкового регулювання і планування податкових платежів. Наукове видання / Ю.Б. Іванов, О.М. Тищенко, К.В. Давискиба, В.В. Карпова, Л.М. Карпов, І.А. Серова; (за заг. ред. д.е.н., проф. Ю.Б. Іванова. Харків: ХНЕУ, 2006. 240 с.
4. Карпова В. Оптимизация налоговых платежей. Х: «Издательский дом «Фактор», 2012. 208 с. URL: <https://buhgalter.com.ua/news/other/206187/>.
5. Оподаткування та державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників: регіональні пріоритети та євроінтеграційні процеси : монографія / Г.М. Давидов, Н.С. Шалімова, **А.М. Лисенко**, О.А. Магопєць ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.М. Давидова та д-ра екон. наук, проф. Н.С. Шалімової. – Кропивницький : ФОП Александрова М.В., 2017. – 208 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7049>.
6. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи / Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірнікоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В.; [за заг. ред. В. М. Мазярчука]. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 392 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/wfd_podatky_final.pdf.
7. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyy-posibnyk.pdf>.

Додаткова

1. Дзецько Я.Ю., Мельничук Г.С. Податкові ризики та їх вплив на стан економічної безпеки підприємства. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. Випуск 15. 2017. С. 206-210.
2. Васильєва Л.М. Теоретичні аспекти податкового прогнозування та планування як невід’ємних механізмів державної податкової політики. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 1(20). С. 31-36. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/1/4.pdf>.
3. Демиденко С.Л., Демиденко В.В. Методичні підходи до оцінювання податкового потенціалу регіонів України. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. 2021. Вип. 60. С. 72-80. URL: <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/228615>.
4. Лагодієнко Н.В., Скляр Л.Б. Планування в системі адміністрування податків. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6. № 1. С. 261-268. ISSN 2415-8453. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/ujae_2021_r01_a31.pdf.
5. **Лисенко А.М.**, Бакай А.В. Податкове навантаження суб’єктів господарювання та його вплив на формування важливих показників розвитку економіки України. *Центральноукраїнський науковий вісник : Економічні науки*. 2018. вип. 1(34). С.180-188. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/1\(34\)/21.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/1(34)/21.pdf).

6. **Лисенко А.М.** Моделі справляння податку на додану вартість у сфері сільськогосподарського виробництва та їх впровадження на регіональному рівні. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*, 2017. вип. 31. С. 149-159. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6899/1/18.pdf>).
7. **Лисенко А.М.** Оцінка рівня податкового навантаження на сільськогосподарське підприємство : практичний аспект. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*. 2017. вип. 32. 326 с. С. 152-160. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7478/1/17.pdf>.
8. **Лисенко А.М.** Податкові інструменти як засіб державного регулювання інноваційних процесів в економіці. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України : міжнар. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2018 р., м. Кропивницький : зб. тез доп. / Центральноукраїн. нац. техн. ун-т ; [редкол. : О. М. Левченко, О. В. Горбунов, А. С. Музиченко та ін.]. - Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2018. 343 с. С. 27-30. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8303>.
9. **Лисенко А.М.** Систематизація показників навантаження податку на додану вартість на сільськогосподарських товаровиробників: регіональний аспект. Економічні перспективи підприємництва в Україні : зб. матер. міжн. наук.-практ. інтернет-конф., м. Ірпінь, 26-27 жовтня 2017 р. : у 2 ч. Ч. 1 : Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва / Мін-во освіти і науки України, Сумський нац. аграрний ун-т, Хмельницький нац. ун-т [та ін.]. – Ірпінь, 2017. – 652 с. – С. 478-481. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 101). ISBN: 978-966-337-466-6. URL: <http://ir.nusta.edu.ua/jspui/handle/doc/2999>.
10. Мисник Т.Г., Безкровний О.В., Романченко Ю.О. Податкові ризики: характеристика та шляхи мінімізації. *Актуальні проблеми економіки*. №6 (180), 2016. С. 158-166.
11. Оліховська М.В., Оліховський В.Я. Концепція податкового планування в системі менеджменту організацій. *Приазовський економічний вісник*, 2018. Вип. 6(11). С. 248-252. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/46.pdf.
12. Проскура К.П., Сушкова О.Є. Основні методи оптимізації податкового навантаження в Україні. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*, 2016. Т.21. Вип. 3. С. 168-175.
13. Kuzmenko H., Shalimova N., **Lysenko A.** Information supporting system about Tax Capacity of a Company and its efficiency: principles of formation and evaluation. *PIRETC. JOURNAL OF SOCIAL RESEARCH & BEHAVIORAL SCIENCES REFEREED & REVIEWED. PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL CENTER FOR RESEARCH EDUCATION & TRAINING*. 2020. VOLUME 10 ISSUE 03. P. 17-23. – 52 p. URL: <https://zenodo.org/record/4319771#.X9e0UtgzaUl>; <http://sc-media.org/>.
14. Kuzmenko H., Shalimova N., **Lysenko A.** New Technology for the Substantiation of Main Principles and Approaches to the Formation and Evaluation of Information Supporting System about Company's Tax Capacity. *ENECO PROCEEDINGS OF ENERGY ECONOMIC RESEARCH CENTER*. 2020. Volume 04. Issue 04. P. 08-09. URL: https://zenodo.org/record/4400695#.X_hw1OgzaUl ; <http://sc-media.org/>.

Інтернет-ресурси

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>.
2. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/>.
4. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
8. Методика прогнозування надходжень податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України 31.08.2004 № 545/315/502/637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1202-04#Text>
9. Методичні рекомендації щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання: Наказ Державної податкової служби України від 27.06.2012 № 553. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0553837-12#Text>.
10. Міжнародні стандарти аудиту. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit>.

Навчально-методичне видання

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ
АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань
здобувачів з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері
аудиту та оподаткування»

для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії», спеціальності 071 «Облік і
оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»

Укладач: А. М. Лисенко